

โทร.053-908666 Fax 053-908665

ฉบับที่ 269/62 วันที่ 23 กันยายน 2562

เทคนิคการปักชำและการปลูกไม้ของศูนย์พืชสวนน่าน

เทคนิคการปักชำและการปลูกไม้ของศูนย์พืชสวนน่าน

ไม้เป็นพืชที่มีความสำคัญผูกพันต่อวิถีชีวิตของคนและชุมชนตั้งแต่ในอดีตถึงปัจจุบัน โดยนำมาเป็นไม้ใช้สอยและเพื่อบริโภค รวมทั้งนำไปใช้ในอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น โรงงานหน่อไม้กระป๋อง การเลี้ยงหอยทะเล ไม้ตะเคียน ไม้เสียบอาหาร ไม้จิ้มฟัน เฟอร์นิเจอร์และอุตสาหกรรมกระดาษ ทำให้ไม้ที่อยู่ตามธรรมชาติถูกทำลายเหลือน้อยลง ทางศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดน่าน (พืชสวน) จึงได้ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกไม้เพื่อทดแทนและปลูกเป็นพืชเศรษฐกิจสร้างรายได้แก่ครอบครัว

นายสมศักดิ์ ยะแสง ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดน่าน (พืชสวน) สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ กรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวถึงการขยายพันธุ์ไม้ว่ามีหลายวิธี เช่น การขยายด้วยเมล็ด การแยกกอหรือเหง้า การตัดปล้องปักชำ การปักชำกิ่งแขนง การตอนกิ่งแขนง และการเพาะเนื้อเยื่อ สำหรับวิธีการขยายพันธุ์ไม้ที่สะดวก ประหยัดและง่าย ได้ผลดี ได้แก่ การปักชำกิ่งแขนง ซึ่งทางศูนย์ฯ ได้นำเอานวัตกรรมมาปรับใช้และประสบความสำเร็จ เกษตรกรสามารถนำไปใช้ได้ในพื้นที่

เคล็ดลับการปักชำกิ่งแขนง

เลือกกิ่งแขนงไม้ที่สมบูรณ์ อายุไม่เกิน 1 ปี สังเกตกิ่งแขนงจะไม่อ่อนและแก่เกินไป มีปมรากขนาดเมล็ดสาคู ตัดแต่งกิ่งแขนงยาวไม่เกิน 70 เซนติเมตร หรือยาว 2-3 ปล้อง โดยตัดให้ชิดข้อ จากนั้นนำไปแช่น้ำ 1 ชั่วโมง แล้วนำไปต้มในถังน้ำมัน 200 ลิตร พร้อมใส่น้ำลงในถัง 1 แก้วเพื่อให้ความชื้นและปิดฝาคลุมด้วยพลาสติกใส ถึง 200 ลิตร จะบรรจุได้ประมาณ 100 กิ่ง สำหรับการบ่มกิ่งแขนงเป็นการกระตุ้นให้เกิดราก จะใช้เวลาการบ่มประมาณ 3-5 วัน แต่ไม่เกิน 7 วัน สังเกตสภาพรากจะเปลี่ยน ก็จะไปปักชำในถุงดำ โดยผสมดิน: แกลบดิบ: ปุ๋ยคอก อัตราส่วน 1:1:1 แล้วนำไปวางไว้ในที่ร่มหรือโรงเรือนพรางแสงด้วยสแลนทิ้งไว้ประมาณ 2 เดือน รากจะเดินเต็มถุงก็สามารถนำไปปลูกลงแปลงได้

การเตรียมพื้นที่และการปลูก

การปลูกไม้ ควรปลูกในสภาพพื้นที่น้ำท่วมไม่ถึง ดินควรเป็นดินร่วนหรือร่วนปนทราย ระบายน้ำได้ดี โดยเตรียมพื้นที่ตั้งแต่ฤดูแล้ง ไถปรับ กำจัดวัชพืช พืชช่วงต้นฤดูฝนก็สามารถปลูกไม้ได้ ระยะปลูกที่เหมาะสม ระหว่างต้น X ระหว่างแถว ตั้งแต่ 3-5 เมตร พื้นที่ 1 ไร่ สามารถปลูกได้ประมาณ 64-177 ต้น ทั้งนี้ระยะปลูกควรพิจารณาจากชนิดไม้และสภาพความอุดมสมบูรณ์ของดิน สำหรับหลุมที่ปลูกควรมีขนาด กว้าง X ยาว X ลึก ไม่น้อยกว่า 30 X 30 X 30 เซนติเมตร ใช้ปุ๋ยฟอสเฟต 3 กำมือผสมปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักที่สลายตัวแล้ว 1 บุงก็ คลุกเคล้ากับดินบนให้ทั่ว แล้วกลบกลบลงไปให้หลุม ให้ระดับดินสูงกว่าเดิมเล็กน้อยเมื่อดินยุบตัวในภายหลัง จากนั้นนำต้นกล้าปลูกลงหลุมที่เตรียมไว้ ให้ลึกต่ำกว่าระดับดินเดิมเล็กน้อย แล้วพูนโคนขึ้นเล็กน้อย ใช้ไม้ปักเป็นหลักผูกยึดต้นกล้าเพื่อป้องกันลมโยก ซึ่งอาจทำให้รากขาดและการเจริญเติบโตช้า จากนั้นรดน้ำตามทันที ใช้ทางมะพร้าวหรือวัสดุอื่นพรางแสงแดดจนกว่าจะตั้งตัวได้

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดน่าน (พืชสวน) เป็นศูนย์ปฏิบัติการในสังกัดสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 จ.เชียงใหม่ กรมส่งเสริมการเกษตร และได้รวบรวมพันธุ์ไม้ในนาชนิดและเป็นศูนย์เรียนรู้การปลูกไม้แบบครบวงจร พร้อมทั้งจะถ่ายทอดความรู้ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำของการผลิต การแปรรูปและการตลาด เกษตรกรที่สนใจสามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่ โทร.054-682246